

JÄRNFRAMSTÄLLNING I KUNGSBÄCK

Arkeologiska utredningar och förundersökning
inför omlokalisering av Gavlefastigheter

Kungsbäck 2:10, 2:12 och 2:24

Gävle stad

Gävle kommun

Gästrikland

2016 och 2017

Maria Björck

JÄRNFRAMSTÄLLNING I KUNGSBÄCK

Arkeologiska utredningar och förundersökning
inför omlokalisering av Gavlefastigheter AB

Kungsbäck 2:10, 2:12 och 2:24

Gävle stad

Gävle kommun

Gästrikland

2016 och 2017

Rapport 2018:02

Maria Björck

Länsmuseet Gävleborgs rapportserie

Rapportserien innefattar rapporter inom länsmuseets verksamhetsområden arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård, kulturmiljövård, etnologi, konst- och kulturhistoria.

Du kan själv ladda hem rapporter i PDF-format från länsmuseets hemsida www.lansmuseetgavleborg.se

Rapporter, böcker och mycket annat kan Du köpa/beställa i länsmuseets butik butiken@xlm.se eller 026-65 56 35.

Utgivning och distribution:

Länsmuseet Gävleborg

Box 746, 801 28 Gävle

Tel 026-65 56 00

www.lansmuseetgavleborg.se

© Länsmuseet Gävleborg 2018

Omslagsbild: Blästplatsen, i schaktet ses en anläggning innehållande slag.

Foto: Bo Ulfhielm

Staten har rätt att sprida dokumentationsmaterialet och rapporten enligt CC BY-licens. Lantmäteriverkets kartor omfattas ej av denna licens.

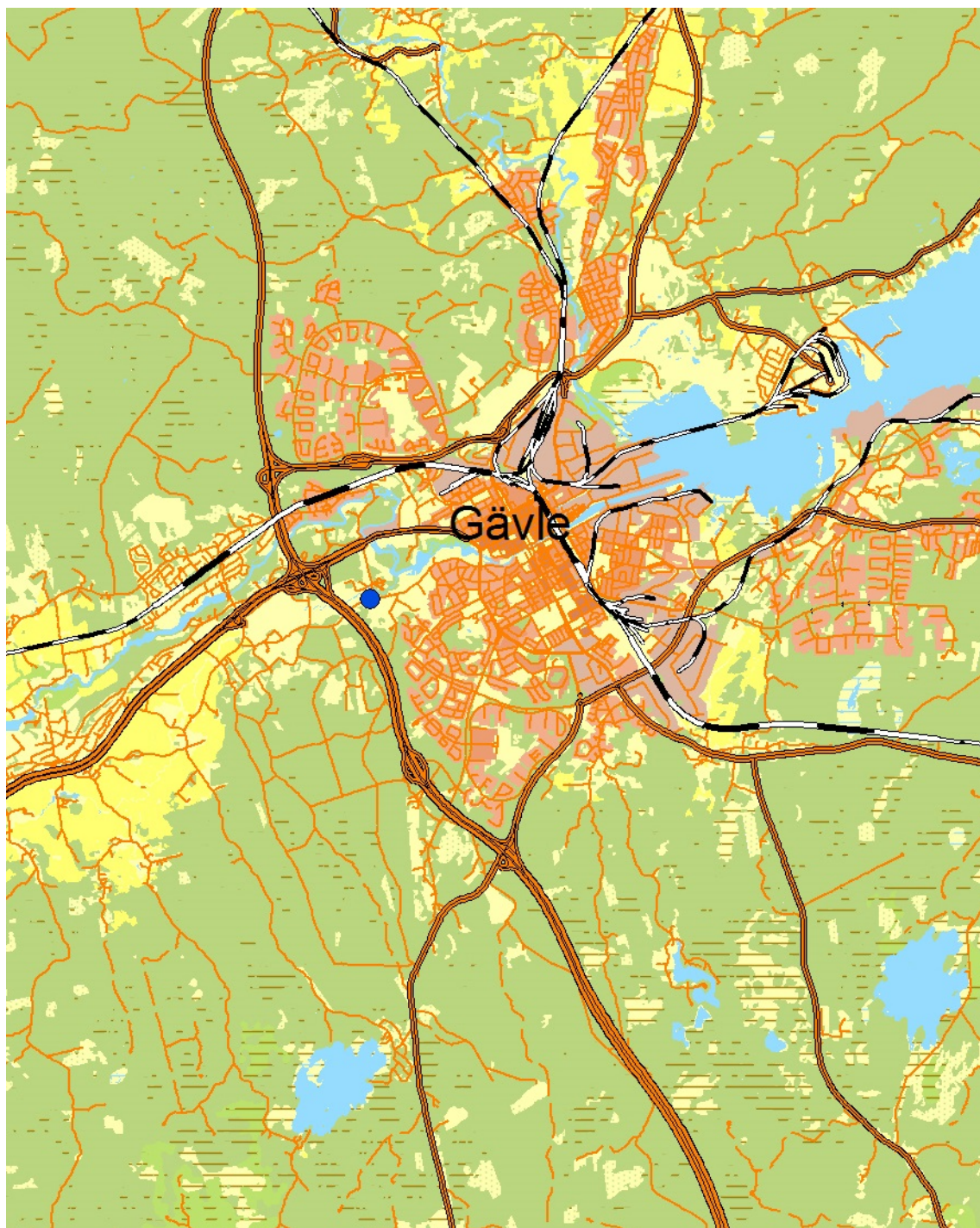
Allmänt kartmaterial från Lantmäteriverket. Medgivande MS2010/01366.

ISSN 0281-3181

Print: Länsmuseet Gävleborg

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	5
Inledning.....	5
Målsättning och metod.....	6
Topografi och fornlämningsmiljö.....	7
Resultat av utredningarna	8
Utredningen 2016	8
Utredningen 2017	9
Resultat av förundersökningen	11
Förslag till vidare åtgärder.....	15
Referenser.....	15
Administrativa uppgifter.....	15
Bilaga 1. Schaktbeskrivningar	16
Bilaga 2. Sektioner.....	19

Figur 1. Fastighetskarta, den blå markeringen visar platsen för de arkeologiska åtgärderna.

SAMMANFATTNING

Länsmuseet Gävleborg har utfört olika arkeologiska åtgärder inför ny detaljplan, med anledning av att Gavlefastigheter AB planerar att flytta delar av sin verksamhet till Kungsbäck.

De åtgärder som gjorts är:

Arkeologisk utredning den 25 augusti 2016. I utredningen upptogs sökschakt med traktorgrävare. På den södra sidan om Kungsbäcksvägen strax söder om det borttagna gravfältet Gävle 27:1 påträffades slagg i en förhöjning. Det gick inte i detta skede att avgöra om det rörde sig om ett slaggvarp eller en grav. Inga andra lämningar påträffades.

Arkeologisk utredning den 1 september 2017, med anledning av att planområdet hade utökats. I ett sökschakt i anslutning till förhöjningen med slagg som påträffades 2016 framkom en sotfärgning innehållande slagg. Anläggningen har tolkats kunna vara en ugnsbotten.

Förundersökning den 14 september 2017. Vid förundersökningen konstaterades att förhöjningen utgjordes av påförda massor, under massorna finns ett slaggvarp och tre anläggningar, som utgörs av två eventuella ugnsbottnar och ett lerupplag. Anläggningarna är kraftigt skadade av sentida verksamhet. Slaggvarpet har en tjocklek av 0,02–0,1 meter. Blästplatsen avgränsas i norr av en parkering i öster och sydöst av en täkt och sentida markskador. I väster är utbredningen osäker, då det inte var möjligt att uppta schakt optimalt på grund av träd och buskar. Blästplatsen är minst 270 kvadratmeter stor.

INLEDNING

Länsmuseet Gävleborg har utfört flera olika arkeologiska åtgärder inför ny detaljplan, med anledning av att Gavlefastigheter AB planerar att flytta delar av sin verksamhet till Kungsbäck (Kungsbäck 2:10, 2:12 & 2:24).

De åtgärder som gjorts är:

Arkeologisk utredning (Länsstyrelsens beslut, 431-4217-16) av ett cirka 28 000 kvadratmeter stort område. Utredningen gjordes den 25 augusti 2016.

Arkeologisk utredning (Länsstyrelsens beslut, 1619-2017) av ett cirka 10 000 kvadratmeter stort område, med anledning av att planområdet hade utökats på den södra sidan om Kungsbäcksvägen. Utredningen gjordes den 1 september 2017.

Arkeologisk förundersökning (Länsstyrelsens beslut, 6083-2017) i anslutning till en förhöjning där det påträffats slagg i de tidigare utredningarna. Arbetet utfördes den 14 september 2017.

De arkeologiska åtgärderna har utförts av Maria Björck och Bo Ulfhielm. Kostnadsansvarig har varit Gavlefastigheter AB.

Figur 2. Ortofoto på fastighetskartan. De gula områdena utreddes år 2016. Rött område utreddes 2017. Blå ytor är från fornlämningsregistret. Gävle 27:1 ett borttaget gravfält. Gävle 75:1 är en uppgift om fästning/skans (sentida, militär övningskans).

MÅLSÄTTNING OCH METOD

Målsättningen med utredningarna och förundersökningen var att ta fram besluts- och planeringsunderlag för samhällsplanering och eventuellt kommande arkeologiska insatser.

Utredningarna och förundersökningen gjordes genom att uppta sökschakt med hjälp av traktorgrävare. I vissa områden var det mycket svårt att ta sig ner med grävskepp på grund av fyllnadsmassor och större stenar. I Figur 3 är ett flygfoto från 1950-talet. Där framgår att det finns områden som förefaller vara hårdgjorda, det är inom dessa områden där det var svårt att uppta schakt. I flera fall fick skopan bytas ut till en smalare med tänder, för att över huvudtaget ta sig ner i marken. Schakten och anläggningar beskrevs och mättes in med RTK-GPS.

Figur 3. Från Eniros historiska flygfoton, fotat på 1950-talet. I fotot framgår tydligt de områden med hårdgjorda ytor. Den röda punkten markerar platsen som var föremål för förundersökningen.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Området ligger delvis insprängt i bebyggd mark, men även i mer naturmark som är beväxt med barrträd och sly. Området ligger i en svag söderslutning omkring 20 meter över havet. Strax norr om utredningsområdena flyter vattendraget Kungsbäcken. Direkt sydväst om utredningsområdet löper en kraftledningsgata. Hälsinge regemente har haft militär verksamhet i området sedan 1909.

Mellan de båda utredningsområdena har det borttagna gravfältet Gävle 27:1 legat. Gravfältet undersöktes 1942 och 1954 och bestod av fem gravar. Gravarna utgjordes av högar och stensättningar. Mellan utredningsområdena har det även funnits en övningsskans (Gävle 75:1), som har statusen *uppgift om* i fornlämningsregistret. I dag finns det inga spår kvar efter skansen. Cirka 1 km västsydväst om utredningsområdena finns en rik fornlämningsmiljö från yngre järnålder och medeltid. Lämningarna utgörs av ett gravfält (Gävle 1:1), en järnframställningsplats (Gävle 466), boplatzlämningar från järnåldern (Gävle 529) och bebyggelselämningar efter bl.a. en medeltida prästgård (Gävle 175:1) (Altnér 2015 & Ulfhielm 2012). Dessa fornlämningar är belägna på ömse sidor om Kungsbäcken.

RESULTAT AV UTREDNINGARNA

Utredningen 2016

Utredningen berörde två områden; ett norr och ett söder om Kungsbäcksvägen. Totalt upptogs 13 sökschakt med traktorgrävare. På stora ytor var det inte möjligt att uppta sökschakt pga. hus och parkeringar. Området är kraftigt omgrävt, i flertalet av schakten påträffades utfyllnadslager och rivningsmassor efter sentida bebyggelse. Detta medförde att det ställvis var svårt att ta sig ner med grävskopan.

Inga fornlämningar påträffades norr om Kungsbäcksvägen. Söder om vägen upptogs ett schakt (nr 11) i en förhöjning som ligger på en mindre höjd, strax söder om ett borttaget gravfält (Gävle 27:1). Under påförda massor av sten och bitar av asfalt framkom ett svart sotigt lager innehållande rikligt med slagg av blästtyp. Den mindre höjden tolkades i detta skede vara resterna efter en grav alternativt en blästplats (järnframställningsplats). I Gästrikland kan det vara svårt att skilja mellan grav och blästplats, då det var vanligt att just slagg använts rituellt i gravfyllningen under yngre järnålder. Anläggningen är skadad av ett ledningsschakt och av påförda massor.

Figur 4. Sökschakt 7. I bilden framgår att direkt under matjordslagret är ett fyllnadslager med större stenar och grus (utredningen 2016). Foto: Maria Björck, taget från sydöst.

Figur 5. Schakt 11. I schaktet påträffades ett tunt sotigt lager innehållande slagg. Foto: Maria Björck, taget från norr.

Utredningen 2017

Utredningen gjordes med anledning av att området söder om Kungsbäcksvägen hade utökats. Totalt upptogs 19 sökschakt med traktorgrävare (fig. 8). Området var överlag kraftigt omgrävt, i flertalet av schakten var det svårt att ta sig ner med grävskepan på grund av fyllnadsmassor. I anslutning till förhöjningen som hittades 2016 och som tolkats som grav/blästplats framkom en anläggning (schakt 8) innehållande rikligt med slagg som är tung och magnetisk. Tolkningen av anläggningen är en eventuell ugsbotten (fig. 7).

I schakt 15 kom en anläggning innehållande rikligt med slagg. När slagganläggningen undersöktes framgick att anläggningen även innehöll porslin. I schakt 16 hittades slagg tillsammans med tegel och porslin. Vid en kontroll med en magnet visade det sig att slaggen (schakt 15 & 16) inte var magnetisk. Slaggen har inte tillkommit vid någon förhistorisk eller medeltida järnframställning, utan efter en okänd sentida verksamhet. Slaggen kommer inte från någon fornlämning.

Figur 6. Vy över den västra delen av utredningsområdet (utredningen 2017). I bilden ses schakten 3, 4, 5 och 6. Foto: Maria Björck, taget från nordöst.

Figur 7. Schakt 8 (utredningen 2017), den blå pilen markerar en sotfärgning innehållande slagg, som har tolkats vara en eventuell ugnsbotten. Den röda pilen markerar förhöjningen som hittades i utredningen 2016 och som innehåller slagg. Foto: Bo Ulfhielm, taget från söder.

Figur 8. Ortofoto på fastighetskarta. De gula områdena utreddes år 2016. Rött område utreddes 2017. Röda schakt (1–13) upptogs i utredningen 2016. Gröna schakt (1–17) upptogs i utredningen 2017.

RESULTAT AV FÖRUNDERSÖKNINGEN

Förundersökningen var inte lätt att genomföra då det finns ett kabeldike i marken genom den förhöjning som tolkats vara en grav/blästplats. Vid grävningen var skyddsavståndet till kabeln en meter på vardera sida om kabelschaktet, inom detta område är det grävförbud med grävmaskin. I förundersökningsområdet finns ett antal större träd och buskar, vilket medförde att schakten inte kunde läggas ut optimalt. Träden medförde även stora mätproblem med RTK-GPS:en. Schaktens position är osäker, det gick inte att mäta in anläggningarna då mätfelen var för stora (fig. 9 & 12).

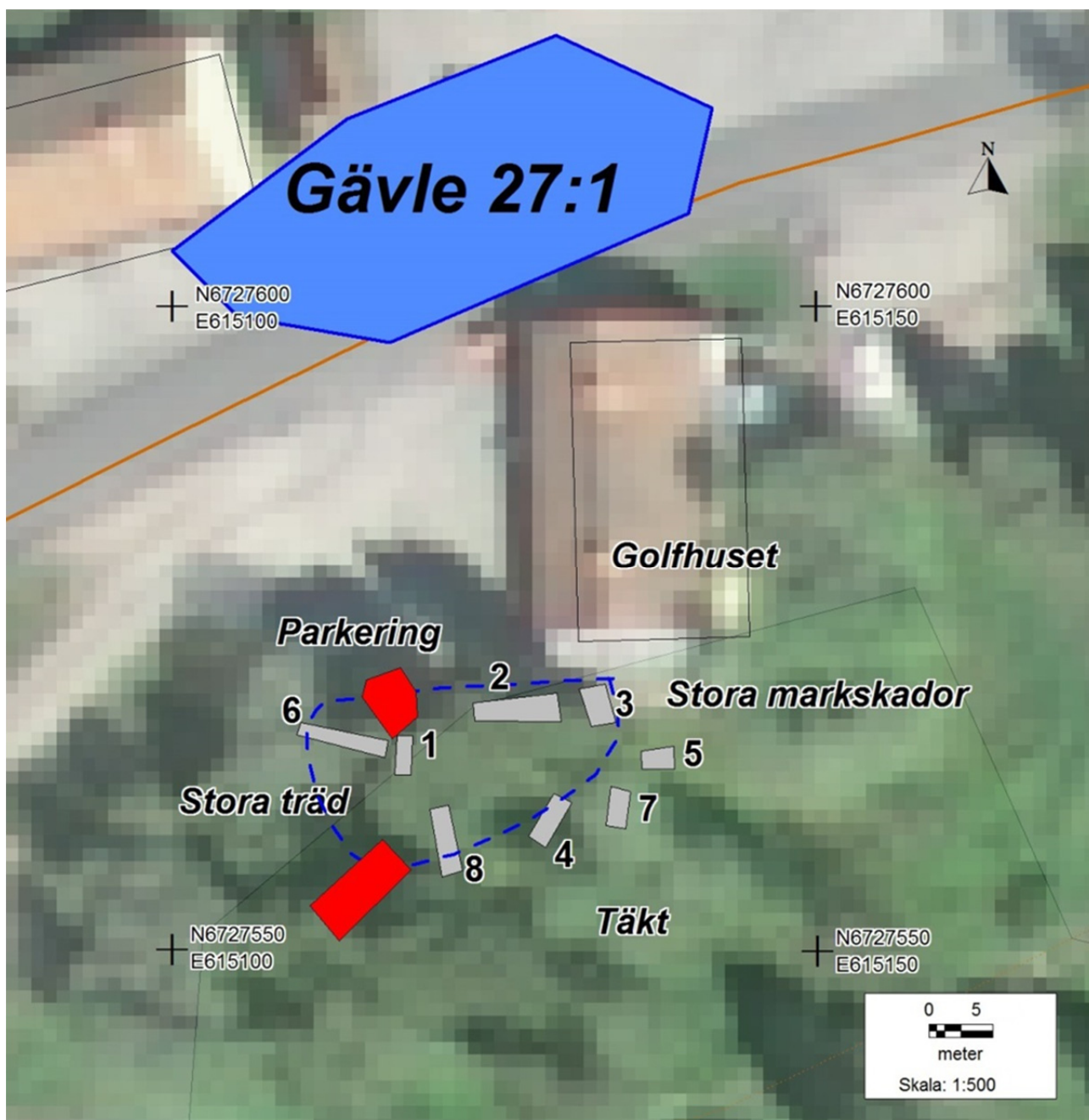
I förundersökningen upptogs åtta schakt. Vid grävning visade det sig att förhöjningen inte var någon grav utan bestod av påförda massor innehållande morän, sten, asfalt och skräp. Förhöjningen har sannolikt tillkommit när man byggde parkeringsplatsen som ligger direkt norr om förundersökningsområdet. Under de påförda massorna och i marken omkring påträffades ett sotigt lager innehållande slagg. Lagret har en tjocklek av 2–10 cm och utgör resterna efter ett slaggvarp. I schakt 6 kom tre anläggningar som utgörs av ett lerupplag (A2) och troliga ugnsbottnar (A1 & A3). I utredningen som gjordes 2017 påträffades

en eventuell ugnsbotten i schakt 8 (fig. 7). Slaggvarpet och anläggningarna är kraftigt skadade av sentida verksamheter, då endast ett tunt lager återstår av slaggvarpet och anläggningarna. Blästplatsen avgränsas i norr av en parkering och i sydöst och öster av en täkt och att marken har stora markskador. I väster var det inte möjligt att ta upp schakt på grund av träd och sly, vilket medför att avgränsningen åt väster är osäker. Blästplatsen är minst 270 kvadratmeter stor. Om fornlämningen är större åt väster är det marginellt, då marken flackar ut och har stora skador.

Att det påträffades en blästplats (järnframställningsplats) strax söder om det borttagna gravfältet, Gävle 27:1 är inte förvånande. Att järnframställningsplatser och gravfält ligger nära varandra är vanligt och även utmärkande för Gästrikland under yngre järnåldern. Exempel på detta finns t.ex. Sättra (Gävle 2:1 & Gävle 488), i Kungsbäck (Gävle 1:1 & Gävle 466) och i Forn-Vi (Ockelbo 102:1-2, Ockelbo 101:2-3).

Figur 9. Bo Ulfhielm står på förhöjningen. Direkt norr förhöjningen finns en parkering, det gula huset med stora portar är "golfhuset", käpparna markerar kabeldiket. Mellan parkeringen och det gula huset med byggställning låg gravfältet Gävle 27:1. Foto: Maria Björck, taget från söder.

Figur 10. Ortofoto på fastighetskarta. Grå schakt upptogs i förundersökningen. Schakt 1, 2, 3, 4 & 8 innehöll mer eller mindre slagg. I schakt 6 påträffades tre anläggningar. Röda schakt upptogs i utredningarna 2016 och 2017 och innehöll slagg.

Figur 11. Till vänster i bild delar av schakt 2, i bakkant schakt 8. Marken i schakten är sotig och innehåller slagg. Stakkäppen och röret markerar kabeldiket. Foto: Maria Björck, taget från nordöst.

Figur 12. Schakt 6, med anläggningarna markerade i bilden. A1 och A2 utgörs av eventuella ugsbottnar och A2 lerupplag. Foto: Maria Björck taget från väster.

FÖRSLAG TILL VIDARE ÅTGÄRDER

Blästplatsen bör undersökas inför ett borttagande.

REFERENSER

Altner, A. 2015. *Bebyggelse och hantverk i Sättra*. Rapportsammanställning av äldre arkeologi undersökning. Gävle 2:1-3, Sättra 109:1, Gävle stad och kommun, Gästrikland. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2015:24.

Ulfhielm, B. 2012. *Järnålder i Kungsbäck*, Arkeologisk för- och slutundersökning, RAÄ 175 och 466, Gävle stad, Gävle kommun, Gästrikland, 2011. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2012:14.

<https://kartor.eniro.se>

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.htmls>

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr: 431-4217-16 (utredning 2016), 1619-2017 (utredning 2017) & 6083-2017 (förundersökning).

Beslutsdatum: 2016-06-21, 2017-06-30, 2017-10-20

Länsmuseum Gävleborgs dnr: 134/320, 410/320

Uppdragsgivare: Gavlefastigheter AB

Undersökningstid: 2016-08-25 (utredning 2016), 2017-09-01 (utredning 2017) & 2017-09-14 (förundersökning)

Projektledare Länsmuseum Gävleborg: Maria Björck

Personal: Bo Ulfhielm

Fastighet: Kungsbäck 2:10, 2:12 och 2:24

Socken: Gävle

Kommun: Gävle

Digitalt material: Shape-filer förvaras på Länsmuseets servrar.

Fynd: Inga fynd togs tillvara

BILAGA 1. SCHAKTBESKRIVNINGAR

Schaktbeskrivning, utredningen 2016

Schakt	Storlek	Total djup	Beskrivning
1	11x1,4 m	0,4 m	Matjord, 0,1 m tj. Grus och fyllning, 0,2 m tj Botten, lera
2	5,3x1,4 m	0,8 m	Matjord, 0,1 m tj. Fyllnadsmassor, 0,4 m tj Grus, 0,3 m tj. Botten, lera
3	3x1,4 m	0,5 m	Matjord, 0,1 m tj. Fyllnads- och raseringsmassor, 0,3 m tj. Botten, lera
4	8,5x1,4 m	0,75 m	Matjord, 0,1 m tj. Fyllnads- och raseringsmassor, 0,4 m tj. Botten, rödaktig morän.
5	4,3x1,4 m	0,4 m	Matjord, 0,1 m tj. Grus, 0,1 m tj. Fyllnadsmassor, 0,2 Botten, rödaktig morän.
6	3x1,4 m	0,6 m	Matjord, 0,05 m tj. Grus, 0,1 m tj. Fyllnadsmassor, 0,2 m tj. Botten, rödaktig morän.
7	2,4x1,4 m	0,3 m	Matjord, 0,1 m tj. Botten, sandig morän.
8	3,2x1,4 m	0,5 m	Matjord, 0,1 m tj. Fyllnadsmassor, 0,3 m tj. Botten, sandig morän.
9	3x1,45 m	0,3 m	Matjord, 0,1 m tj. Fyllnadsmassor, 0,15 m tj. Botten, morän.
10	7x1,4 m	0,3 m	Matjord, 0,05-0,1 m tj. Sand, 0,2 m tj. Gick ej att gräva i botten pga. kabel.
11	4,5x2,6-3,7 m	0,50 m	Matjord, 0,05-0,1 m tj. Fyllnads- och raseringsmassor, 0,3 Under massorna finns ett sot-och kollager innehållande slagg.
12	3,3x2,6 m	0,2 m	Fyllnads- och raseringsmassor, 0,2 m tj. Innehåller slagg, troligen påfört lager.
13	4,3x1,4 m	0,4 m	Matjord, 0,05 m tj. Fyllnadsmassor, 0,2 m tj. Innehåller slagg, troligen påfört.

Schaktbeskrivning, utredningen 2017

Schakt	Storlek	Total djup	Beskrivning
1	4,4x1,8 m (NV-SÖ)	0,3-0,6 m	Matjord, 0,1 m tj. Grus och fyllning, 0,2 m tj Botten, lera
2	4,8x2,7 m (NNÖ-SSV)	1,7 m	Matjord, 0,1 m tj. Grus- och fyllningslager innehållande recent material, 1,0 m tj Mörkt fyllnadslager innehållande sten, 0,6 m tj Ej grävd i botten
3	3,5x1,9 m (NÖ-SV)	1,0 m	Matjord, 0,1 m tj. Grus och fyllning, 0,1 m tj Fyllnadslager innehållande bl.a. tegel, 0,8 m tj. Ej grävd i botten.
4	3,2x1,8 m (Ö-V)	0,55 m	Matjord, 0,1–0,3 m tj. Morän, 0,25–0,45. Botten, sand/silt.
5	4,4x2 m (NÖ-SV)	0,9 m	Matjord, 0,2 m tj. Grus och fyllning, 0,4-0,6 m tj Botten, sand/silt
6	3,6x2,2 m (Ö-V)	0,6 m	Matjord, 0,1 m tj. Jord/silt, 0,3 m tj Fyllnadslager med tegel och större stenar, 0,2 m tj Botten, sand/silt
7	4x2 m (Ö-V)	1,3	Matjord, 0,1–0,2 m tj. Varviga fyllnadsmassor, 0,4 m tj Botten, sand/silt
8	7,8x3,4 m (NÖ-SV)	0,4-0,8 m	Matjord, 0,05–0,1 m tj. Silt, 0,2–0,35 m tj. I sektionen framkom en anläggning, 0,8 m br och minst 0,2 m dj. Anläggningen består av en kol- och sotfärgning innehållande slagg. Tolkning: Eventuell ugnsbotten Delvis grävd i botten, sand/silt
9	3,3x1,9 m (ÖNÖ-VSV)	0,75 m	Matjord, 0,15 m tj. Fyllnadslager med tegel, glas, 0,5–0,6 m tj Botten, morän
10	5,0x1,2 m (ÖNÖ-VSV)	0,6 m	Matjord, 0,2 m tj. Fyllnadslager av jord och sten, 0,25 m tj Botten, morän
11	4,6x1,9 m (NÖ-SV)	1,2 m	Matjord, 0,2 m tj. Fyllnadslager av jord och sten, 0,5 m tj. Mörkt Fyllningslager innehållande tegel, 0,25 m tj Botten, morän
12	4,6x1,2 m (NÖ-SV)	0,65 m	Matjord, 0,1 m tj. Fyllnadslager av jord och sten, 0,5 m tj. Botten, lera
13	4,0x2,0 m (NNÖ-SSV)	0,45 m	Schaktet upptogs i en täkt. Matjord, 0,1–0,2 m tj. Grus och fyllning med större stenar, 0,2 m tj Botten, morän
14	4,3x1,0 m (NÖ-SV)	0,4 m	Matjord, 0,1 m tj. Grus och fyllning, 0,3 m tj Botten, morän
15	7,2x3,2 m (NÖ-SV)	0,4-0,5	Matjord, 0,1–0,3 m tj. Röd sand, 0,3 m tj Botten, sand I schaktet påträffades en slaggkoncentration (Slaggkoncentration, 0,5x0,4 m och 0,25 m dj). Denna avskrevs då det vid grävning påträffades sentida porslin i centrum av anläggningen. Slaggen var lätt och ej magnetiskt.

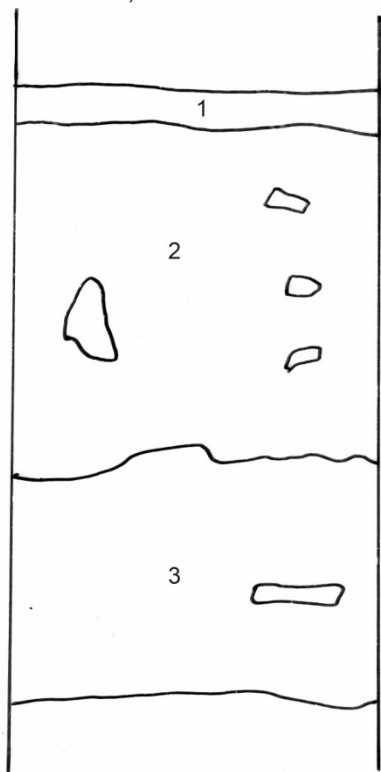
16	12x3,4 (NV-SÖ)	0,3-0,6 m dj	Matjord, 0,2–0,4 m tj. Gul sand innehållande tegel, glas och slagg, 0,2 m tj. Slaggen bedömdes som sentida då den påträffades tillsammans med glas och tegel, slaggen är lätt och ej magnetisk. Botten, sand
17	9,4x1,8 m (ÖNÖ-VSV)	0,35 m dj	Matjord, 0,1–0,2 m tj. Sand
18	4x1,4 m (N-S)	0,4 m	Schaktet upptogs vi parkering. Grus och fyllning, 0,2–0,3 m tj Botten, gul sand
19	5,2x1,8 m (VNV-ÖSÖ)	0,95	Matjord, 0,2 m tj. Grus, 0,2 m tj Mjåla med stenfyllning, 0,25 m tj Äldre markyta, 0,15 m tj Botten, ljusgul sand

Schaktbeskrivning, förundersökning 2017

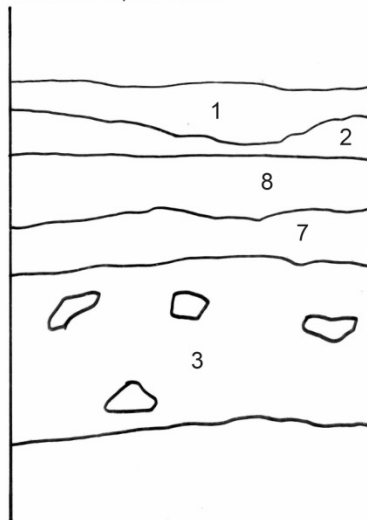
Schakt	Storlek	Total djup	Beskrivning
1	3x1,4 m	0,9 m	Påförda massor, 0,3–0,7 m tj Tunt kol- och sotlager innehållande slagg, 0,02-0,05 m tj. Ej grävd i botten.
2	6,5,4x1,5-2 m	0,6 m	Påförda massor, 0,3-0,5 m tj. Kol- och sotlager innehållande slagg, 0,02-0,1 m tj. Ej grävd i botten.
3	3x1,4 m	0,5 m	Påförda massor, 0,4 m tj. Kol- och sotlager innehållande slagg, 0,05 m tj. Ställvis grävd i botten, morän.
4	4x1,4 m	0,4 m	Påförda massor, 0,3 m tj. I N-delen, kol- och sotlager innehållande slagg, 0,02–0,1 m tj. Ställvis grävd i botten, morän.
5	2,6x2,0 m	0,4 m	Urschaktat område, morän
6	2,4x1,4 m	0,3 m	Påförda massor, 0,4–0,6 m tj. I botten som utgörs av morän påträffades 3 anläggningar. A1, mörkfärgning, 0,5 m diam innehållande 0,05 m stora slaggbitar. Tolkning: Ugnsbotten? A2, lerkoncentration, 0,4–0,5 m diam. Leran förefaller ej vara bränd. Tolkning: Lerupplag A3, mörkfärgning, 0,5 m diam, innehållande 0,05 m stora slaggbitar. Tolkning: Ugnsbotten?
7	2,4x1,4 m	0,2-0,3 m	Urschaktat område, morän Grävd i botten
8	5,3x1,4 m	0,3 m	Påförda massor, 0,1 m tj. Kol- och sotlager innehållande slagg, 0,05–0,1 m tj. Ej grävd i botten

BILAGA 2. SEKTIONER

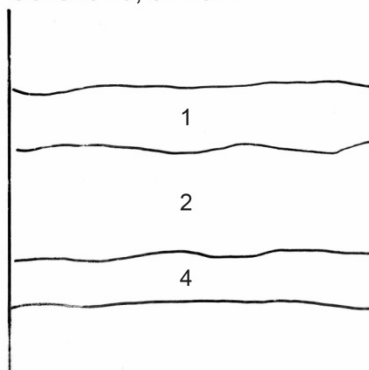
Schakt 2, år 2017

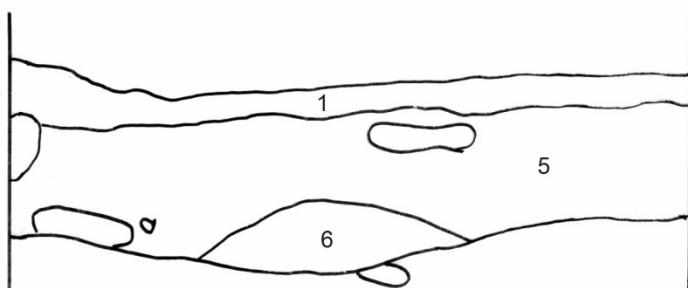
Schakt 3, år 2017

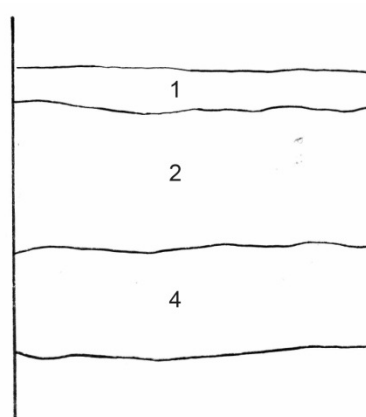
Schakt 10, år 2017

Schakt 8, år 2017

Schakt 2, år 2016

- 1 Matjord
- 2 Grus- och fyllnadslager
- 3 Mörkt fyllnadslager
- 4 Morän
- 5 Gråbeige slit
- 6 Anläggning, kol- och sotfärgning
innehållande slagg (ugnsbotten)
- 7 Grått fyllnadslager
- 8 Brunt fyllnadslager

Skala 1:20

LÄNSMUSEET GÄVLEBORG, BOX 746, 801 28 GÄVLE · TEL 026-65 56 00. WWW.LANSMUSEETGAVLEBORG.SE
BESÖKSADRESS: SÖDRA STRANDGATAN 20, GÄVLE